

מסורת הש"ס

(א) חוס' דפסחים פ"ו ה"ג, (ב) ג"א וריוקן ג"א, (ג) כבודות לג' פסחים ס"ז, (ד): ונחסי ח' וסע א"י רבנן וכן גרש"י וחס' ד' וסע א"י רבנן ונחסי לג' רבי ור' יוחנן ורבי מנחם דגרסי רבנן, (ו) מיה ל' (ז) סע סא': ככ: לה, סו, יא, (י) מיה כא, (יג) וי"ג, (ח) סבא': גורמין, (יב) דרבנן לולד שני מנין מ' מו ולא כו, (יג) בא"ר ויוקן כו, רש"י, י' (פרשת מודיע פ' פה').

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה סוף סוף גל' משכחת הכי, כ"כ נאשר תהלת דמשלמי ימי עשירי קודם דנשלמו ימי ראשונים דהיי כשכיו עליון שמונים כ"ו: (ב) בא"ר ויוקן דמנינן לוולד שני לרבנן לא משכחת דפסחין:

גליון הש"ס

גנב' קב"ל דאפשר לפתיחת חמץ בלא דב. מעבר הכשרה ליה חמץ רבנן ככ"י רש"י קלד מוקד דהיי ל' גנב' כלן קמ"ל וולד דמנן לזרמו מתחם טפי פסות ממ' לא נפחת טפי:

מוסף רש"י

פסח הבא בטומאה. שמואל רוב זכור נחת שני פסח בטומאה, ואי יאכלו ממנו זבחי חבות לא ידעו וירולדו: ע"כ דלאל' ליה טמאי ממיס (בבבדות ז', דעבי טמא נפסח מבי א"ש, א"ש נמסח א"ש צובר מנח, אבל גבי זבחה קף לעין מנחן (פסחים צו: וכו') שם (טו). מחוסר כפורים דוב כוב דמי. הוא הדין למעריז אלף חז' למחר: ואי אחרת בטומאה פסיוה ליה לג' יהודה כמאן דאייסב דמי. לגרסו ימי טומאה שלו נו השלמה לימי טוהר כן משכחת דלויק' שחטין לאורחא נמי לא מציא אכלה שחולד השני גרס להאריך ימי טוהר של ראשון יום אחד שהרי שמיני לראשון הוא שביעי לשני וימיו ומאחוריו הוא והפסיוק מניינו של ראשון וליכרה להשלימו ועד יום מ' ושנים לראשון אינה ראויה להביא כפרתה אלף ולא ש"מ כמאן דלימא טו דמי ועולין ימי טומאה וטרה יט' שלו למנין ימי טוהר לה ראשון: ועולם אימא לך כו'. והיהא צרימא לאו בולד שני מיתוקמא יט' אלף בכל ולדות דעלמא דקשאי לך הא לאורחא נמי מחוסרת כפורים היא בפסח הבא בטומאה עסקין דנטמא

רבינו גרשום

דקתני דור אג"ג דלא דרך למשריה בקדשים אלא בחולין נהניו נמי דור טמא דצריך קרבן למשריה ביון קפדי לא איצטור דור טמא כי מייחי קרבן לאו למשריה ביון קא מייחי ליה אלא שיהא דאוי למיחל עליה מירוח דטהרה מרכוסיו ודמיים דהבאיטו יפלו ואסור לו דב שיבמר מירוח דטהרה ולכן לא חני דור טמא: עד שיבאי קינט. שתי פיריון: אם הביא אחת מחבורה אוכל בקדשים לערב ויכול להביא אחתה אפי' לאחר זמן: אם הביא חובתו מן הבמה. אפי' בהמה אחת עלילה יצא א"י שיהי כהנות עולה ושלימא יצא: ולא אכדן קו. שתי פיריון אלה להקל עליו אבל אם רצה להביא בהמה יביא: מה אתם. כשנכנסתם לביתו ולמכות עולה ושלימא כרחיבי וישלח את עשר בני ישראל וגו': לעוף. לקיטן איתובי: משום להקל כדאמרין לקטן: לעלות בהמה. דאם לא לא שכן: מיטע קרא קר ישעה ורחה אל הנה מנחה: ויאמר א"י עולה ועוף ובעבור בהמה עורה לכהניס ואילו בעוף אפי' מרחה מנחה אסור בהנאה דהא נבלעין במקוון: לו"בי אוסר ככס כאבותיהם מה באבותיהם ויטבילה והצרתה דמיס וכי לית ליה דה איצטורן בן יעקב דלמיכל בקדשים מייחי קרבן אלא קסבר לא מייחי אלא לאבשרו נשרה בקהל בשני צינני בכל הותרה כולה אלא ב: פיריון: והקריבו הכהן אל המזבח שאמר בדרבנן העוף מה חיל וחלא כבר נאמר וקריבו מן החרוס: שמוע אפי'. שלא מיתוח משנים דמיריעי חורוס שנים: חובה מיה לא אשכחו. דתאמי פיריה אתח ותי דגר חובה גינור: בדמין. ברם פסח דור מילה: טבילה ורוב דיתק ששת את הדם וירוק על העם הינו חמה וגמרי דאין חמה טבילה (דמיס'י) דהיי כתיב וזהו השטור על השטוב ביום השלישי ובוים השביעי וחסורו אפי' השביעי וכבס בדמיו: לדורותיהם כתיב:

(א) ש"י ע"כ לק' ח ע"כ

ארבעה מחוסרי כפרה פרק שני כריתות

בטומאה מה לי א"ר יהודה. מי אית ליה מלאת לשני לענין ימי טוהר יט': יז לא קאמר ר"י אלא לענין קרבן. הוא דליה ליה מלאת לשני הואיל ובחזון זמן קרבן ראשון נולד: אבל לענין טומאה וטהרה. מונה לעלמנו לבד איתן של ראשון ונקראין ימי הטומאה על שמו ומסולקין ממלאת של ראשון: יזו **ומפסקא טומאה דשני**. את ימי טוהר של ראשון וממלא ימי טוהר דראשון דהא מלאת דראשון א"א דלא מלינן ליה לג' יהודה דהוא עיקר ודער מני שמונים יט' ימים ימי טוהר לשני: או דלמא חומרא איה ליה. לאפשי לקרבנות יט' ויזב ימי טומאה וימי טהרה לשני משעת

בטומאה מה לי א"ר יהודה מי אמרינן עד כאן לא א" קא"ר ר' יהודה ולך שני כמאן דליתיה דמי אלא לענין קרבן כיון דלא יצאה ם שעה שראויה להקריב בה קרבן הואיל וכן ולך שני כמאן דליתיה דמי ם אבל לענין טומאה וטהרה אימא סבירא ליה כמאן דאיתיה דמי ומפסקא טומאה דשני ומבמלא יומי טהרה דראשון והדר מונה יומי טהרה לשני יז או דלמא לרבי יהודה חומרא הוא דאית ליה אבל הכא קולא הוא וקולא לית ליה אמר רב הונא מסורה ת"ש

(ב) יולדת י"שוחטין וזורקין עליה ביום מ' לזכר ובוים שמונים לנקה ם יעד כאן טבאה היא ואמר רב חסדא הא ם מני ר' יהודה הוא דאמר ולך שני כמאן דליתיה דמי ם ואי אמרת בטומאה ס"ל לר' יהודה ולך שני כמאן דאיתיה דמי היכי שחטינן עליה ביום מ' לאורתא נמי לא מציא אכלה אלא לאו ש"מ למחרה ולטומאה ם ס"ל לרבי יהודה ולך שני כמאן דליתיה דמי לעולם אימא לך לטומאה ולטהרה סבירא ליה לרבי יהודה דולד שני כמאן דאיתיה דמי ם וכי תניא ההיא בפסח הבא בטומאה ומי אכלה והתנן (ב)פסח הבא בטומאה לא יאכלו ממנו זבים וחבות נדות ויולדות הטבא ם לא אכלי כי לא טבילין כי תניא ההיא דשוחטין וזורקין עליה דהא טבילה א"ה משמיני דלילה הוא דחויא משמיני לא חויא יט' יקסבר טבול יום דוב כוב דמי אי הכי ביום מ' נמי לא חויא י"לאי ביום מ' חויא יקסבר מחוסר כפורים דוב לאו כוב דמי ולרבא ז'דאמר מחוסר כפורים דוב כוב דמי הא י"ס מתינייאת היכי מתרץ לה אמר רב אשי רבא י"ס מתרץ לה ביום מ' ליצירת זכר ובוים שמונים ליצירת נקבה ור' ישמעאל היא (ט)דאמר לזכר מ' ואחד לנקבה שמונים ואחד י"ס סוף סוף תיפוק לי דטמאה היא משום גדה בלילה יבישתא י"ס אי הכי מאי למימרא מהו דתימא א"י אפשר לפתיחת הקבר בלא דם "קמ"ל י"ס דאפשר לפתיחת הקבר בלא דם א"ר שמעיה ת"ש י ששים י"ס יכול שני רצופין בין מפחורין ת"ל יום מה יום י"ס רצוף אף ששים כולן רצופין מני ם אלימא רבנן מי אית לרבנן מפחורין ת"ל לאו רבי יהודה היא ומדקא יהיב לה ששים רצופים בהדי הדדי ש"מ חומרא אית ליה לר' יהודה קולא לית ליה לא יט' לעולם רבנן היא והכא במאי עסקינן י"ס ליולדת זכר מתוך שמונים של נקבה סוף סוף שלמין יומי דקדמאה ועד י"ס כאן דבתראה לא שלמין דהא רבנן ה"ולד שני מגו אלא משכחת לה לרבנן ביולדת תאומים נקבה קדמייתא וזכר בתראה וכגון דיליתיה לזכר בתראה בעשרים ליומי טהרה דבעיא מינקט ליה שבעה יומי טומאה דלירה ליה תאומים נקבה וה"ק יכול היכא דלירה תאומים נקבה מעיקרא וזכר לבסוף תפסיק בטומאה דלירה במיציעה וגימני לה ששה וששים רצופין ת"ל יום מה יום כולו רצוף אף ששים כולם רצופין אמר אביי ת"ש ²ש"לשים יכול בין רצופין בין מפחורין ת"ל יום מה יום כולו רצוף אף שלשים רצופין מני הא אלימא רבנן ומי אית להו לרבנן

רוב הקהל ואשתראי טומאה לגבי טומאת מת אשתראי דכתיב (במדבר ט) איש כי יהיה טמא נפש וגו' ועלה דרשנין (פסחים דף סו:) איש נדחה לפסח שני ואין צבור נדחין אלף עושין בטומאה: לא יאכלו בולא עטלו. דלא פסקון מוצינא או פסקון ולא פסרו ו' ולא עטלו אבל יולדת ציוס ארבעים היא טבלה בשמיני ללדתה: א"ה. אמאי נקט יום מ' לזכר או שמונים לנקבה משמיני ללדתה נמי חיל: י"ס ציוס מ' ועולם אימא לך כו'. אחר דש אי רבא. לא מתרץ לה י"ס ציוס מ' דימי טוהר כלל אלף הכי מוקינן לה ביולדת ציוס מ' להריינה וילדה זכר שוחטין עליה צו ציוס ור' ישמעאל היא דאמר בפרק המפלת חמיה (גדה ג.) בריית נקבה לפ"א: **יבששא**. בלא דס: **הקבר**. רחס: **שמי יכול בין רצופין**. כגון אלה הפילה צינתיים: **בין מפחורין**. כגון אלה הפילה לסוף ג"ד יכול יפסיקין לה מ"ס טומאת הנפל וישלימו לה ששים יום ס טהרה ללדה הראשונה לבד מימי טומאת הנפל המפסיקין צינתיים: **ממלו יומר יום מה יום כולו יאנף**. אם טמא טמא וזהו טהור וזהו קף ששים יום יום כולם רצופים: **א"ס לאו ר' יהודה היא**. דאית ליה ימי טוהר דראשון י"ס דלדידיה ראשון עיקר לענין קרבן ואשמועי' הכא דלענין טומאה וטהרה לית ליה ימי טוהר לראשון דא"כ לא משכחת לה טהורין רצופין אלף משני מניא י"ס וס"מ חומרא בעלמא אית ליה צמתי' לאפשי קרבנות ולענין קרבן לחודיה הוא דמי לראשון אבל לגבי טומאה להשלים ימי טוהר לראשון למנותן מפחורין לית ליה י"ס דקולא היא דדער בעיא למיתב ימי טוהר לשני: **ועולם רבנן היא**. ור"ה מפחורין ביולדת זכר בתוך שמונים של נקבה שימי טוהר של זכר כלין קודם לשמונים דנקבה ראשונה וזכה"ג דימי טוהר של שני כלין קודם לימי טוהר דראשון לית להו לרבנן דמוולד שני לימנו ובעיא לשלשומי ימי טוהר דראשון ואחא קרא לאשמועינן דלא משלימין לבתר פ' דלירה ראשונה שבעה כנגד ו' ימי טומאה דזכר שהפסיקו צינתיים אלף משני מונה: **סוף סוף**. לא משכחת הכי (א) דשלמין שמונים דנקבה קמיימא ועד י"ס כהן מ' דזכר לא שלמין דלא משכחת לידת זכר עד ג"ד דנקבה י"ד דטומאה דנקבה ומ' דליירת הזכר ן ויוקן (ט) ם (דריצין לוולד שני משום דלא) משכחת מפחורין: **ביולדת תאומין**. שמתעברו: יט' **נעשרים יומי טהרה**. עשרים לאו דוקא דהוא הדין לגלוי מזה כי טפי מהכי:

תוספות וקרא א"ת ד"ה. להשלים ימי טוהר לראשון (ימי טוהר לראשון) במספר ימי טומאת השני פירש"י ובשני ימי אינו בטל לגמרי דהוי קולא דמכשרת לכולם בקדשים להבי צעי למיתב ימי טוהר לשני כי ואין נראה מדמיהי עליה שוחטין וזורקין כו' וצעי למפשת מינה דולד שני כמאן דלימיה והשתא אי ידעת ימי טוהר לשני אחאי שוחטין עליה ציוס מ' לשני אחמי טבולת יום היא ואינה ראויה להביא קרבן לידה עד למחר יום מ"א לשני ועוד לפירושו דעבי למימר חומרא היצין לשני ימי טוהר כלל ולרבנן היכי דימי טוהר דשני נמשכן אחר ימי טוהר דשני וא"י ימי טוהר דשני א"ן נמשכין אחר הראשון מעינן מראשון דאש"ג דק"ל דמנינן משני מדרו היכי דמשכו ימי טוהר דראשון טפי דמיניה מעינן וכן משעת לקטן דמוקי ככרנן היאד דששים רצופין וקדמה נקבה וזכר בתלה ויולדת לזכר בעשרים ימי טהרה וכו' ולרבנן הוו להו ימי טומאה וימי טהרה שוין ומאחרון מעינן שמינינו נמשכן מחבירו ודמתי בתוספתא וילדה וטמאה שתספור מן האחרון כמו שא"ס טעמא צמת סקופר לטומאה אחרונה או אינו אלף כהנא סקופר מן הראשון מ"ל כי נדחה סופרת מראשון ויולדת מאחרון ואינן שוות ולכן נראה אם רחמיה בתוך ו' ימי לידתה לא חשבינן כרואה בתוך ימי נדחה לספור מראשון אלף סופרת ו' ימים מרחיב ואילך וכן אם ילדה בתוך ימי נדחה אינה מונה אלף מיום לידתה והא דאמר בזהל אחר וכן שפוסרת אחר אחרון הא שפסגמין ימי טומאת ולד אחרון אחר ימי טומאת ולד ראשון דומיא דטומאת הזו וטומאת נדה דמייתי עליה בתוספתא אבל אם ילדה זכר אחר ו"ל ד' ו') ימים או ה' ללדת נקבה לא אמר' מנין הקדשה בטל ולא תמננה אלא ו' ימים מיום לידת זכר אחרון שהן כלים ליום א"י ו"כ ר"כ לנקבה ויתחילו ימי טוהר מבאן ואילך דמיו דו' ימי טומאת זכר נבדעין בתוך ו') שנים של נקבה אין ימי טומאת נקבה שטלין: **א"י אפשר פתיחת הקבר בלא דם**. ממה א"כ למאי ליצטרך למיתב גבי זכר וטמאה ו' ימים ואומר רבי דלי לאו קרא ה"א טמאה שנועייט מקי' מנקבה דטהרתה מרובה ואפי"ה שנועייט כ"ש זכר שהוא מועט וכה"ג א"כא כמ"כ: **ש"מ חזר בו**. דלימא למימר רצופין היינו מימי פסורו של זו שלא יהא טומאה מפסיק ציניהם הי"ג ל"ג יום יהיו נקיים דכתיב משכ על דמי טהרה אלמלא דלין לריצין נקיים:

עין משפט ונר מצוה

בא א מיי' פ"א מהל' מחוסרי כפרה ב"ל' ופאלדן מ"ד:
בב ב מיי' פ"ד מהל' ביאת מקדש ה"ל י' ופ"ו מהל' ק"פ ה"ל ג

ל א מיי' פ"ו מהל' ק"פ ה"ל ג

ובאלדן מ"ד:

לא ד מיי' שם ה"ל ד ובאלדן מ"ד:

לב ה מיי' פ"ו מהל' אסורי ביאה ב"ל ט:

תורה אור השלם

- ואם נקבה חלד וטמאה שבעים בנדרה וששים יום וששת ימים תשב על דמי נטורה: ויקרא יז ה
- ושלשתי יום ושלשתי ימים תשב בדמי נטורה בכל קוש לא תנע בלד דמקדש לא תבא עד מלאת ימי נטורה: ויקרא יז ה

שיטה מקובצת

אן לא קאמר ר' תיבות קא"ל מנחק: ם יצאה בשעת שראויה: ם ן עי' בחורושין: ם לנקבה וקשיא לן ביום מ' לזכר ויום פ' לנקבה עד: ן הא. ס"א הא מתנייאת תניא ור' יהודה היא: הא מני ר"י היא דאמר כו'. והא דקתני יולדת שחטין וזורקין עליה ביום מ' לזכר ופ' לנקבה בתאומים איירי ונכון שילדה ולד שני למחרתו של ראשון ובוים מ' לזכר ופ' לנקבה דקתני אשני קאי דהוינן פ"א ופי"א לראשון ולשני כמאן דליתיה דמי. תוס': ן ואי אמרת כי אלא ש"מ לטומאה ולטהרה ס"ל לריי דולד שני כמאן דליתיה דמי. ופי' ולא מצניי טהרה לשני כלל והיינו כלישנא בתרא דאי (לשנא) [נ"טא] כפי' (רש"י) [ר"י] ולרש"י ם פשיט מה דרבינאי ליה. תוס': ם ולטומאה נמי ס"ל: ן כי תניא חויא בפסח טמאה. ויום מ' לאו דוקא ולקטן פריך ליה. תוס': ן חויא דלא אכלן כו': אן חויא דקסבר טבול: י"ס חויא דהא מחסרה כפרה לאי ביום מ' חויא דקסבר מחוסר: י"ס הא מתנייתא היכי אית ליה: מנחק: י"ס עי' בחורושין: ן סוף סוף תיפוק לי דטמאה מ"ס דבעי לאנקבא דקיימא י"ס דלפני' תוס': י"ס עי' בחורושין: ן קמ"ל אריש תיבות דאפשר למיתוח הקבר בלא דם מנחק: י"ס עי' בחורושין: י"ס יום כולו רצוף: ן אן עי' בחורושין: ן עסקין ביולדת זכר בתוך שמונים של: ן עד ועד כלין דבתראה לא שלמין ובהא רבנן: ן חתובות תאומים נקבה מנחק: ן סוף סוף או לא: ן תיבות לא קאמר ל"ש מנחק: ן עי' ומפסקא ימי טומאה: י"ס שמונים ימי טוהר חבת יום מנחק: י"ס חתובות יום מנחק: ן חומרא אית ליה ורביי: ן משעת לירוח ואילך את ח' מנחק: אן נמי אמרי' כמאן: י"ס דהא קא מכשרת חבתו אם ן ליש: י"ס כפרה שחור אין כביאה לראשון חתוהין ולאהרין ימי טוהר של ראשון אחרי ימי טומאתו של שני ועוליים: אן וטהרה של שני לענין אתר ו' מנחק: אן מיתוקמא כלומר בתאומים אלא בכל ולדות דעלמא כדסי' מעיקרא שלא ילדה אלא זכר ביום מ' ר"ל מ' דימי טוהר דזכר דקשיא: ן חויא ס"א ומדי' טבול יום דוב כוב דמי ותיא טבולת יום ארוך עד מ"א לזכר ופי"א לנקבה ומה"י ביום: אן כפרה דהויא אינה כביאה כפרתה עד מ' מ"א לזכר ופי"א לנקבה וקס"ד: אן עי' בחורושין: ן סוף לה לימי טהרה דראשון וזכר: אן עי' בחורושין: ן חתובות דלירייה ראשון מנחק: ן עי' בחורושין: אן מתיבתא דקולא עד ס"ד כ"י לית: אן עי' כענ לא שלימי מ' דימי טוהר זכר וזון פ' דנקבה ויוקן לרבנן מורד שני מניין לא משכחת מפחורין וא"י הורא קשיא לדוכתי' למאי

איצטרין קרא מפחורין לרבנן היס"ד תיבות ויוקן דרבינן לולד שני משום דלא מנחק: אן נאשתעבר בעשרים לימי טהרה דנקבה עשרים אות ל' מנחק:

